

# Spis treści

Wstęp . . . . .	7
<b>Rozdział 1</b>	
<b>Maxa Webera „teza o racjonalizacji” . . . . .</b>	<b>17</b>
1.1. Maxa Webera nauka o działaniu ludzkim . . . . .	17
1.1.1. Charakter rzeczywistości społecznej. Rzeczywistość a poznanie . . . . .	17
1.1.2. Przedmiot i cel nauk o działaniu społecznym; metoda idealnotypiczna . . . . .	19
1.2. Typologia działań ludzkich . . . . .	23
1.3. Koncepcja racjonalizacji jako wyróżnika cywilizacji Zachodu . . . . .	26
1.3.1. Co to znaczy „racjonalizacja” ( <i>Rationalisierung</i> )? Przegląd stanowisk . . . . .	26
1.3.2. Racjonalizacja – przykłady, struktura procesu . . . . .	30
1.3.2.1. Przykłady . . . . .	30
1.3.2.2. Struktura procesu . . . . .	41
1.4. Racjonalizacja a postęp . . . . .	43
<b>Rozdział 2</b>	
<b>Oskara Langego synteza marksizmu z koncepcją racjonalizacji . . . . .</b>	<b>47</b>
2.1. Ekonomia polityczna Langego . . . . .	47
2.1.1. Charakter rzeczywistości społecznej. Rzeczywistość a poznanie . . . . .	47
2.1.2. Przedmiot, cel i metoda ekonomii politycznej Langego . . . . .	49
2.2. Pojawienie się i rozwój koncepcji racjonalnego gospodarowania Langego . . . . .	51
2.3. <i>Ekonomia polityczna</i> i Langego koncepcja racjonalnego gospodarowania . . . . .	61
2.3.1. Znaczenie terminu „racjonalność gospodarowania”. Klasyfikacje . . . . .	63
2.3.2. Proces racjonalizacji gospodarki . . . . .	66
2.4. Dalsze losy koncepcji Langego . . . . .	75
<b>Rozdział 3</b>	
<b>Krytyka koncepcji Oskara Langego . . . . .</b>	<b>79</b>
3.1. Lange o realizmie, idealizmie, typach idealnych i racjonalności gospodarowania . . . . .	79
3.1.1. Lange o realizmie i idealizmie . . . . .	79
3.1.2. Lange o typach idealnych Webera . . . . .	81
3.1.3. Rodzaje działania według Langego . . . . .	82
3.2. Racjonalność gospodarowania w różnych formacjach społecznych . . . . .	83

3.2.1. Racjonalność gospodarowania w formacjach przedkapitalistycznych	84
3.2.2. Lange o naturze kapitalizmu	86
3.2.3. Langego apologia socjalizmu	87
3.3. O możliwości wyprowadzania praw ekonomicznych z zasady racjonalnego gospodarowania	89
3.4. Systemowe uwarunkowania racjonalności gospodarowania	91
<b>Rozdział 4</b>	
<b>Nowe wątki dyskusji</b>	99
4.1. Związek makroracjonalności z mikroracjonalnością	99
4.1.1. Makroracjonalność a mikroracjonalność gospodarowania. Opinie	101
4.1.1.1. Definicje	101
4.1.1.2. Poglądy	104
4.1.2. Makroracjonalność a mikroracjonalność gospodarowania. Komentarze	112
4.2. O racjonalności celów gospodarowania	122
4.3. Losy debaty po 1989 roku	128
<b>Zakończenie</b>	133
<b>Bibliografia</b>	137